

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Miroslavou Hrehorovou v právní věci žalobce: **H. M.**, narozen X, státní příslušnost A., naposledy pobytem PoS Kostelec nad Orlicí, Tř. Rudé Armády 1000, zastoupeného Mgr. Ing. Janem Procházkou, LL.M. eur., advokátem, sídlem Nile House, Karolinská 654/2, 186 00 Praha 8 - Karlín, proti žalovanému: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl.m. Prahy**, Odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, se sídlem Křižíkova 12, 180 00 Praha 8, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 13. 9. 2013, č.j. KRPA-61668/ČJ-2013-000022,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, ze dne 13. 9. 2013, č.j. KRPA-61668/ČJ-2013-000022, se ruší a věc se vrací zpět žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen uhradit žalobci náklady řízení ve výši 8.228,- Kč k rukám právního zástupce žalobce do jednoho měsíce od nabytí právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkumu rozhodnutí ze dne 13. 9. 2013, č.j. KRPA-61668/ČJ-2013-000022, kterým žalovaný rozhodl podle § 124a zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění, přičemž dobu zajištění stanovil na 60 dnů, ode dne omezení osobní svobody.

Žalobce především namítá, že jeho aktuální zajištění na základě § 124a zákona o pobytu cizinců je neslučitelné s právem EU aplikovatelným na daný případ. Uvádí, že osobu lze zajistit za účelem správního vyhoštění ve smyslu § 124 a 124a zákona o pobytu cizinců pouze v situaci, kdy tuto osobu lze zajistit podle tzv. návratové směrnice. Dle jeho názoru však nemůže být na jeho osobu, pokud zde pobývá jako žadatel o mezinárodní ochranu, návratová směrnice aplikována a tudíž je vyloučena také aplikace § 124a zákona o pobytu cizinců. Podle žalobce v tomto směru existuje pouze jediná výjimka, kterou konstatoval v rozsudku ve věci *Arslan* (C-534/11) ze dne 30. 5. 2013 Soudní dvůr. Ta dopadá na případy, kdy je žádost o mezinárodní ochranu podána pouze s cílem pozdržet nebo zmařit výkon rozhodnutí o navrácení a pokračování zajištění je objektivně nutné k tomu, aby se dotýčný cizinec nemohl definitivně vyhnout svému navrácení, což jak žalobce uvádí, není jeho případ.

Žalobce má za to, že existují i další důvody, pro něž je nutno považovat napadené rozhodnutí za nezákonné. Žalobce namítá, že ustanovení § 124a zákona o pobytu cizinců neposkytuje žalovanému pravomoc jej zajistit. Má za to, že jediným právním základem dle zákona o pobytu cizinců pro zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je § 124 odst. 1 tohoto zákona, v němž jsou stanoveny přesně vymezené podmínky, při jejichž naplnění lze cizince zajistit za účelem správního vyhoštění. Podle mínění žalobce nelze postupovat tak, jak postupoval žalovaný, tj. nelze považovat ustanovení § 124a citovaného zákona za zakládající zvláštní oprávnění správního orgánu k zajištění žadatele o mezinárodní ochranu. Kdyby tomu bylo jinak, nemusel by správní orgán ve vztahu k žadatelům o mezinárodní ochranu (oproti ostatním cizincům) posuzovat mj. naplnění podmínek stanovených v § 124 odst. 1 písm. a) až e) zákona o pobytu cizinců, stanovit délku zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění (§ 124 odst. 3) nebo by mohl bez dalšího zajistit nezletilého cizince bez doprovodu (§ 124 odst. 5). Tyto závěry považuje žalobce za neodpovídající účelu a smyslu § 124a zákona o pobytu cizinců.

Žalobce dále namítá, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonnými lhůtami, po které je zajištění nejdéle přípustné, a to jak podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „azylový zákon“), tak podle zákona o pobytu cizinců. Žalobce má za to, že ustanovení § 46a azylového zákona a § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců mají jednoznačně za cíl omezit nebezpečí nepřiměřeného a tedy protiprávního omezení osobní svobody jednotlivce, a to nad dobu, kterou zákonodárce považoval zásadně za nejvýše přípustnou. V případě osob zajištěných v režimu návratové směrnice a zákona o pobytu cizinců je tato doba stanovena na 180 dnů, v případě žadatelů o azyl je pak ještě zkrácena na 120 dnů. Žalobce má za to, že uvedené lhůty rozhodně nelze kombinovat a uměle tak prodlužovat možnost zajištění jednotlivce a *de facto* obcházet zákonem stanovené časové limity. Jestliže byla žalobci uložena povinnost setrvat v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a azylového zákona maximálně po dobu 120 dnů, pak podle jeho mínění není již po uplynutí této doby možné bez dalšího žalobce opět „přezajistit“ v režimu zákona o pobytu cizinců. Závěrem žalobce uvádí, že je omezen na osobní svobodě již ode dne 10. 5. 2013, tj. v době vydání napadeného rozhodnutí byl osobní svobody zbaven již 126 dnů. Je tak nepochybné, že omezení jeho osobní svobody na dalších 60 dnů překračuje zákonný limit povolený § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, který je stanoven na 180 dnů ode dne omezení osobní svobody.

Na základě všech výše uvedených argumentů žalobce navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že při svém rozhodování shledal naplnění kumulativních podmínek ustanovení § 124a zákona o pobytu cizinců, když žalobce učinil prohlášení o mezinárodní ochraně a o jeho vyhoštění bylo pravomocně rozhodnuto. Konstatoval, že ač to z gramatického výkladu uvedeného ustanovení nevyplývá, posuzoval

také, zda v žalobcově případě nepostačovalo uložení zvláštního opatření za účelem vycestování. Žalovaný má za to, že se ve svém závěru neodchýlil z limitu diskrečního potenciálu a jasně a konkrétně výrok v napadeném rozhodnutí odůvodnil.

Žalovaný ve světle shora uvedených skutečností nerozumí argumentaci žalobce, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí pouze reflektoval své úvahy k taxativně stanoveným podmínkám zajištění ve smyslu § 124a zákona o pobytu cizinců. Naopak uvedl, že se zabýval širším okruhem otázek, a to zda v daném případě nepostačuje uložení mírnějších prostředků (§ 123b) či zda stanovená doba trvání zajištění je opodstatněná k cíli rozhodnutí (§ 124 odst. 3). Uvedl také, že v napadeném rozhodnutí ohodnotil rozsáhlou protiprávní minulost žalobce, přičemž na tomto základě dospěl k závěru, že v případě cizince existuje nebezpečí zmaření výkonu správního vyhoštění, o němž již bylo rozhodnuto.

Žalovaný dále nesouhlasí s námitkou žalobce, který uvedl, že žalovaný porušil ustanovení článku 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod tím, že se žalobce proti jeho vůli nadále zdržuje v ZZC Bělá-Jezová, i když byl napadeným rozhodnutím zajištěn na dobu 60 dnů ode dne omezení osobní svobody, přičemž dle jeho názoru byl zajištěn a tedy omezen na osobní svobodě již dne 10. 5. 2013. K tomu žalovaný uvedl, že žalobce byl poprvé zajištěn, a tím omezen na osobní svobodě dne 10. 5. 2013, kdy byl zajištěn hlídkou Policie České republiky. V průběhu zajištění ve smyslu zákona č. 273/2008 Sb., o policii, bylo téhož dne rozhodnuto o zajištění cizince ve smyslu § 124 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, přičemž toto zajištění bylo ukončeno dne 18.05.2013, tedy následujícího dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí Ministerstva vnitra o povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců. Na základě tohoto rozhodnutí sice byl žalobce jako žadatel o udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu povinen setrvat v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová až do vycestování, maximálně však do 13. 9. 2013, ale dle žalovaného nelze kategoricky tvrdit, že touto povinností došlo k prodloužení doby trvání omezení osobní svobody započaté dne 10. 5. 2013. Žalovaný má za to, že doba setrvání žalobce, jako žadatele o mezinárodní ochranu v zařízení, nemůže být přičítána k omezení osobní svobody vyvolané rozhodnutím o zajištění dle § 124a zákona o pobytu cizinců ze dne 13. 9. 2013, natož k době omezení osobní svobody plynoucí z rozhodnutí o zajištění podle § 124 odst. 1 písm. d) uvedeného zákona ze dne 10. 5. 2013, a tudíž nelze souhlasit s argumentací žalobce, že lhůta zajištění překračuje zákonný limit interpretace ustanovení § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, který je stanoven na 180 dnů.

V neposlední řadě se žalovaný neztotožnil s námitkou žalobce, že ve světle rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 90/2011 - 124 měl správní orgán postupovat ve správním řízení odlišně. V případě, kdy bylo rozhodnuto o povinnosti setrvat v ZZC Bělá-Jezová podle azylového zákona, nezbylo žalovanému správnímu orgánu nic jiného, než cizince ze zajištění propustit. Pokud by totiž za této situace aplikoval nové rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění, jednal by v rozporu s dikcí ustanovení § 127 zákona o pobytu cizinců, což by ve svém důsledku zatížilo takové rozhodnutí vadou neslučitelnou se zákonem. Žalovaný má za to, že nemůže být napadán, že nejednal v duchu zákona, když nemohl jednat jinak, než cizince ze zajištění propustit.

Na základě všech výše zmíněných důvodů navrhl žalovaný, aby soud rozsudkem žalobu zamítl.

Městský soud v Praze ve věci poprvé rozhodl rozsudkem ze dne 22. 10. 2013 pod č.j. 1A 68/2013-22 tak, že napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V odůvodnění zmíněného rozsudku se soud neztotožnil s postupem žalovaného, který tím, že napadeným rozhodnutím omezil žalobcovu svobodu o dalších 60 dnů překročil zákonný limit stanovený § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, v důsledku čehož se stalo napadené rozhodnutí nezákonným.

Městský soud se dále vyslovil také k otázce, zda je možné za předpokladu, že dojde k zajištění cizince na základě § 46a azylového zákona (jako tomu bylo před vydáním napadeného rozhodnutí v případě žalobce) a Ministerstvo vnitra ve lhůtě 120 dnů nerozhodne o udělení mezinárodní ochrany, aby správní orgány přistoupily k dalšímu prodloužení zajištění. Zdejší soud vyslovil názor, že správní orgány k prodloužení zajištění přikročit mohou s tím, že odůvodnění rozhodnutí o novém zajištění musí obsahovat kvalifikovaný a náležitě odůvodnění odhad, zda Ministerstvo vnitra vydá během prodloužené doby zajištění rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany a zároveň bude ve zbylé době možné realizovat veškeré úkony nutné k provedení správního vyhoštění.

Proti rozsudku č.j. 1A 68/2013-22 podal žalovaný kasační stížnost, o níž bylo rozhodnuto Nejvyšším správním soudem dne 2. 4. 2014 rozsudkem č.j. 6 As 146/2013-44 tak, že byl rozsudek Městského soudu v Praze zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nesouhlas s městským soudem opřel Nejvyšší správní soud především o závěr, že v posuzovaném případě neposkytoval § 124a zákona o pobytu cizinců žalovanému pravomoc opětovně rozhodnout o zajištění žalobce. Nejvyšší správní soud konstatoval, že opačný právní názor městského soudu v tomto bodě neobstojí zejména z důvodu, že vnitrostátní úprava neobsahuje žádné zákonné ustanovení, ze kterého by vyplývalo, že cizince lze po ukončení jeho zajištění dle § 127 odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců a po uplynutí maximální lhůty zajištění dle § 46a zákona o azylu opětovně „přezajistit“ v režimu zákona o pobytu cizinců (§ 124a), nadto v situaci, kdy jeho postavení žadatele o mezinárodní ochranu nedoznalo změn, protože o jeho žádosti nebylo dosud rozhodnuto. NSS dále podotkl: „*V situaci, kdy zákonodárce dostatečně dostupným, přesným a předvídatelným způsobem nestanovil meze, jež by zásah do práva na osobní svobodu ohraničily a zabránily libovolnému opakování či prodlužování zajištění, nepřísluší Nejvyššímu správnímu soudu tuto jeho činnost nahrazovat extenzivním výkladem v neprospěch základního práva na osobní svobodu.*“

S názorem zdejšího soudu, dle kterého doba, po kterou je cizinec nucen dle § 46a zákona o azylu setrvat v zařízení pro zajištění cizinců či v přijímacím zařízení, je nepochybně dobou zajištění, jejíž trvání nesmí (za běžných okolností) v souhrnu s další dobou zajištění překročit 180 dnů (§ 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců) se Nejvyšší správní soud ztotožnil.

Městský soud v Praze znovu přezkoumal dle § 75 s.ř.s. napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu s tím, že přihlédl k právnímu názoru vyslovenému Nejvyšším správním soudem ve zrušujícím rozhodnutí tak, jak vyplývá z ustanovení § 110 odst. 4 s.ř.s. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba **je důvodná**.

Pro lepší orientaci v dané věci soud krátce zrekapituluje podstatné okolnosti, které vyplynuly ze správního a soudního spisu. Dne 11. 2. 2013 v 16:30 hod byl Policií České republiky žalobce zajištěn podle ustanovení § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., když se dostavil ke Krajskému ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort s požadavkem o vystavení výjezdního příkazu, ačkoli mu uplynula doba již vystaveného výjezdního příkazu. Jelikož bylo zjištěno, že žalobce pobývá na území České republiky, přestože mu byl v rámci odvolacího řízení rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 9. června 2005 pod sp. zn. 6 To 230/2005 za spáchání trestného činu podílnictví dle § 251 odst. 1 písm. a), odst 2 trestního zákona, takový pobyt na deset let zakázán, ještě téhož dne v 15:50 hodin došlo k zadržení žalobce podle § 76 odst 1 trestního řádu. Dne 11. 2. 2013 bylo žalobci oznámeno zahájení správního řízení o

správním vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 a dle § 119 odst. 1 písm. c) bod 1,2 zákona o pobytu cizinců.

Rozhodnutím ze dne 12. 2. 2013, jež nabylo právní moci dnem 19. 2. 2013 bylo žalobci uloženo správní vyhoštění z území České republiky podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 a § 119 odst. 1 písm. c) bod 1,2 zákona o pobytu cizinců, kdy doba po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU, byla stanovena na 1 rok. Tímto rozhodnutím mu byla dle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanovena doba k vycestování z území České republiky do 50 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění, a zároveň dle § 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, mu bylo uloženo zvláštní opatření za účelem vycestování, a to povinnost zdržovat se na adrese Praha 9-Prosek, Jablonecká 706, každou její změnu oznámit následující pracovní den policii, a pravidelně se osobně hlásit každou středu v 10:00 hod na Policii ČR a to až do dne vycestování z území České republiky. Dne 10. 5. 2013 byla na uvedenou adresu vyslána hlídka odboru cizinecké policie, která žalobce zajistila, jelikož se předchozího dne bez omluvy nedostavil na Policii ČR, jak mu bylo uloženo výše zmíněným rozhodnutím o správním vyhoštění. Téhož dne vydala Policie České republiky, Krajské ředitelství policie, Odbor cizinecké policie rozhodnutí č.j. KRPA-61668/ČJ-2013-000022, kterým rozhodla o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění dle § 124 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Tímto rozhodnutím byla stanovena doba zajištění cizince na 90 dnů, ode dne omezení osobní svobody.

Vzhledem ke skutečnosti, že cizinec dne 13. 5. 2013, kdy probíhal výkon rozhodnutí o zajištění ze dne 10. 5. 2013, učinil prohlášení o mezinárodní ochraně na území České republiky, vydalo na to Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky rozhodnutí o povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. c) a § 46a odst. 2 azylového zákona, které nabylo právní moci dne 17. 5. 2013. Na základě tohoto rozhodnutí byl žalobce jako žadatel o udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu povinen setrvat v zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová až do vycestování, maximálně však do 13. 9. 2013. Žalovaný z úřední činnosti následně zjistil, že dne 13. 9. 2013 uplynula doba, po kterou byl žalobce povinen setrvat v zařízení pro zajištění cizinců a vydal žalobou napadené rozhodnutí.

Zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je zásahem do jeho osobní svobody, a proto může být provedeno pouze v souladu se zákony, Ústavou a Listinou a v neposlední řadě s Úmluvou, jíž je Česká republika vázána [srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 10/08, ze dne 12. 5. 2009 (N 115/53 SbNU 427; 229/2009 Sb.), <http://nalus.usoud.cz>].

Cizince, jenž požádal o udělení mezinárodní ochrany lze v současné době zajistit (resp. omezit na osobní svobodě) za účelem správního vyhoštění trojím způsobem, přičemž pro každou z těchto možností jsou stanoveny určité podmínky, jejichž naplnění je pro využití dané možnosti nezbytné.

Dle § 124a zákona o pobytu cizinců lze postupovat za předpokladu, že již bylo o vyhoštění cizince pravomocně rozhodnuto nebo je řízení o správním vyhoštění zahájeno z důvodů podle § 119 odst. 1 písm. a), anebo § 119 odst. 1 písm. b) bodu 6 nebo 7 zákona o pobytu cizinců. Správní orgán je povinen při rozhodování o zajištění dle uvedeného ustanovení zvážit také to, zda v daném případě nepostačuje uložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

Jak vyplývá z rozsudku NSS ze dne 31. 7. 2013, č.j. 1 As 90/2011 - 124, respektive ze závěrů plynoucích z rozsudku Soudního dvora ze dne 30. 5. 2013, *Arslan* (C-534/11), je za předpokladu, že je žádost o udělení mezinárodní ochrany podána účelově a pokračování zajištění je nadále objektivně nutné, možné postupovat také dle § 124 zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud k tomuto uvedl: „*Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že*

procesním řešením nastíněné otázky je vydání nového rozhodnutí správním orgánem příslušným k vydání rozhodnutí o zajištění podle § 124 zákona o pobytu cizinců, kterým bude určeno, že důvody k zajištění daného cizince dle původního rozhodnutí o zajištění (případně rozhodnutí o prodloužení zajištění) nadále trvají.“

Třetí možnost vkládá současná právní úprava výhradně do rukou Ministerstva vnitra a je zakotvena v § 46a azylového zákona. Jde o rozhodnutí o povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany setrvat v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců až do vycestování, maximálně však po dobu 120 dní. K uvedené formě omezení osobní svobody žadatele o mezinárodní ochranu však může dojít pouze v případech, kdy buď nebyla spolehlivě zjištěna totožnost žadatele, nebo se žadatel prokazuje padělanými nebo pozměněnými doklady totožnosti, nebo je důvodné se domnívat, že by žadatel mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek. Zároveň takový postup nesmí být v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, a nelze jej užít vůči nezletilé osobě bez doprovodu, rodiči nebo rodině s nezletilými či zletilými zdravotně postiženými dětmi, osobě s vážným zdravotním postižením, těhotné ženě nebo osobě, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického či sexuálního násilí.

Napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě § 124a zákona o pobytu cizinců, jež umožňuje za účelem správního vyhoštění zajistit cizince, který učinil prohlášení o mezinárodní ochraně nebo podal žádost o mezinárodní ochranu, jestliže již bylo o jeho vyhoštění pravomocně rozhodnuto nebo je řízení o správním vyhoštění zahájeno z důvodů podle § 119 odst. 1 písm. a), anebo § 119 odst. 1 písm. b) bodu 6 nebo 7.

V posuzovaném případě byla podmínka podané žádosti o mezinárodní ochranu naplněna, stejně jako bylo pravomocně rozhodnuto o správním vyhoštění žalobce, když rozhodnutí o správním vyhoštění nabylo právní moci 19. 2. 2013.

Klíčovou otázkou tohoto případu však s ohledem na jeho skutkový průběh zůstává, zda bylo možno žalobce opětovně „přezajistit“ dle zákona o pobytu cizinců ve chvíli, kdy měl stále postavení žadatele o mezinárodní ochranu (Ministerstvo vnitra během 120 dnů o jeho žádosti nerozhodlo).

Postavení žadatele o azyl, včetně oprávnění členských států omezit jeho osobní svobodu, jež se odráží ve znění § 46a zákona o azylu, upravuje směrnice Rady č. 2003/9/ES, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl (dále jen „příjímací směrnice“). Čl. 7 odst. 1 zmíněné směrnice stanoví: „žadatelé o azyl se mohou volně pohybovat na území hostitelského členského státu nebo na území, které jim tento stát vymezí.“ Dle čl. 7 odst. 3 příjímací směrnice: „je-li to nezbytné, například z právních důvodů nebo z důvodu veřejného pořádku, mohou členské státy v souladu s vnitrostátními předpisy nařídit žadateli, aby se zdržoval na určeném místě.“ Kromě příjímací směrnice (nahrazené novou příjímací směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2013/33/EU, jejíž transpozice musí být provedena do 20. 7. 2015) obsahuje ustanovení o zajištění cizinců též směrnice Rady č. 2005/85/ES, o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka (dále jen „procedurální směrnice“) v čl. 18 odst. 1 a 2 (srov. čl. 26 nové procedurální směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU).

Režim zajištění za účelem správního vyhoštění ve vztahu k žadateli o mezinárodní ochranu byl také předmětem předběžné otázky Nejvyššího správního soudu k Soudnímu dvoru. Nejvyšší správní soud požádal o ujasnění zda lze na cizince, který požádal o mezinárodní ochranu, a neměl by být proto považován za osobu neoprávněně pobývající na

území členského stát, aplikovat návratovou směrnici z níž vychází zajištění dle zákona o pobytu cizinců. Soudní dvůr ve věci C-534/11 *Arslan* tedy posuzoval situaci, zda lze platně ponechat v zajištění v režimu návratové směrnice cizince poté, co podá žádost o mezinárodní ochranu dle přijímací a procedurální směrnice, přičemž konstatoval, že ze zmíněných směrnic jasně vyplývá, že žadatel o azyl má právo setrvat na území dotyčného členského státu přinejmenším do doby, než bude jeho žádost zamítnuta v prvním stupni, a nemůže být tedy považován za „neoprávněně pobývacího“ ve smyslu návratové směrnice, která upravuje jeho vyhoštění z uvedeného území. Soudní dvůr však zároveň dodal, že považuje za souladné s právem Evropské unie takové vnitrostátní ustanovení, které výjimečně umožňuje ponechat v zajištění v režimu návratové směrnice cizince – žadatele o mezinárodní ochranu - z důvodu, že tento cizinec podal svoji žádost o mezinárodní ochranu pouze s cílem pozdržet nebo zmařit výkon rozhodnutí o navrácení.

Nejvyšší správní soud ve svém zrušujícím rozsudku ze dne 2. 4. 2014 č.j. 6 As 146/2013-44 k této problematice konstatuje: „*Ustanovení § 124a zákona o pobytu cizinců výslovně pouze v obecné rovině předpokládá zajištění cizince za účelem správního vyhoštění v situaci, kdy o vyhoštění cizince bylo již pravomocně rozhodnuto (resp. ve stanovených případech zahájeno) a cizinec podal žádost o mezinárodní ochranu. Dle názoru Nejvyššího správního soudu se dané ustanovení ve své obecnosti dostává do kolize s pravidlem, že žadatel o mezinárodní ochranu nemá být zásadně zajištěn v režimu návratové směrnice (srov. odst. 62 rozsudku Soudního dvora ve věci C-534/11 Arslan), jež je prolomitelné jen výjimečně a pouze na základě výslovných důvodů stanovených vnitrostátním právem. ...Obdobně je proto nutno dospět k závěru, že pravomoc stěžovatelky k zajištění žadatele o mezinárodní ochranu by bylo možno založit též novým rozhodnutím dle § 124a zákona o pobytu cizinců, avšak jen pokud by žádost o mezinárodní ochranu byla podána účelově, s cílem pozdržet nebo zmařit výkon rozhodnutí o navrácení, a pokud by pokračování zajištění bylo objektivně nutné k tomu, aby se dotyčný nemohl definitivně vyhnout svému navrácení. To vše však pouze a jenom pouze za předpokladu, že nedojde (a tedy ani nedošlo) k zajištění dle § 46a zákona o azylu.*“

Vzhledem k předcházejícímu rozboru lze uzavřít, že za daných okolností ustanovení § 124a zákona o pobytu cizinců žalovanému neposkytovalo pravomoc opětovně rozhodnout o zajištění žalobce, jelikož na žalobce bylo Ministerstvem vnitra užito zajišťovacího institutu dle § 46a azylového zákona. Nad to lze dodat, že o žalobcově žádosti nebylo Ministerstvem vnitra rozhodnuto ani během 120 dnů trvající povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců, což zcela zřejmě nasvědčuje tomu, že jeho žádost nebyla podána pouze účelově s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění. V takovém případě má ministerstvo možnost přistoupit k užití § 16 odst. 2 azylového zákona, který umožňuje ve lhůtě 30 dnů od podání zamítnout jako zjevně nedůvodnou žádost o udělení mezinárodní ochrany, je-li z postupu žadatele patrné, že ji podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, a pokud žadatel neprokáže opak.

S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že rozhodnutí žalovaného nemůže z hlediska eurokonformního výkladu zákona o pobytu cizinců obstát.

Soud se zároveň krátce vyjádří k žalobcově námitce, ve které žalovanému vytýkal, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonnými lhůtami, po které je zajištění nejdéle přípustné. Již v předchozím rozsudku v této věci, jež byl Nejvyšším správním soudem zrušen, vyslovil zdejší soud názor, že se doby trvání zajišťovacích institutů dle zákona o pobytu cizinců a azylového zákona počítají a ve svém souhrnu tedy takto navazující zajištění a jejich doba (za běžných okolností) nesmí přesáhnout 180 dnů. S tímto názorem ostatně

vyslovil souhlas také Nejvyšší správní soud, který k uvedené otázce dodal: „*Jakkoli oba zajišťovací instituty sledují poněkud odlišný účel, oba omezují právo na osobní svobodu. Rozhodne-li Ministerstvo vnitra po podání žádosti o mezinárodní ochranu o povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců dle § 46a zákona o azylu, změni se pouze právní režim jeho zajištění, aniž by měl cizinec fakticky možnost dané zařízení pro zajištění cizinců opustit.*“

Podle názoru soudu byl postup žalovaného v rozporu se smyslem a účelem příslušných ustanovení o zajištění cizince. Soud proto rozhodl dle § 78 odst. 1 a 4 s.ř.s. tak, jak je obsaženo ve výrokové části tohoto rozsudku a zrušil rozhodnutí žalovaného z důvodu jeho nezákonnosti.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Podle § 110 odst. 3 věty první s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský (zde městský) soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti. V tomto rozhodnutí, tudíž městský soud rozhodoval o náhradě nákladů řízení komplexně zohledněním jak nákladů vzniklých během obou řízení před městským soudem, tak i nákladů vzniklých v řízení o kasační stížnosti. Procesně úspěšný žalobce byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Soud na základě dotazu ze dne 29. 4. 2014 zjistil, že náklady vynaložené žalobcem na dané řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 2 úkony v řízení o kasační stížnosti [§ 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2014 – tj. převzetí zastoupení a vyjádření ke kasační stížnosti] právní služby v částce 3.100,- Kč za jeden úkon, celkem 6.200,- Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a náhradě hotových výdajů v částce 300,- Kč za jeden úkon, celkem 600,-Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky). Právní zástupce žalobce prokázal soudu, že je plátcem DPH, a proto se částka zvyšuje o 1.428,- Kč. Žalovaný je tudíž povinen zaplatit žalobci celkem 8.228,- Kč.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 7. května 2014

JUDr. Miroslava Hrehorová v.r.
samosoudkyně